

Ustawa o broni i amunicji. Komentarz

Przejdź do produktu na www.ksiegarnia.beck.pl

Ustawa o broni i amunicji¹

z dnia 21 maja 1999 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 549)

Tekst jednolity z dnia 17 stycznia 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 284)²

(zm.: Dz.U. 2019, poz. 1214; 2020, poz. 148, poz. 284)

Spis treści

	Art.
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1–8a
Rozdział 2. Zasady i warunki wydawania, cofania pozwoleń na broń, rejestracji broni oraz dysponowania bronią i amunicją . .	9–33
Rozdział 3. Przewóz przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przywóz z zagranicy i wywóz za granicę broni i amunicji oraz zasady posiadania broni i amunicji przez cudzoziemców	34–44a
Rozdział 4. Strzelnice	45–49
Rozdział 5. Przepisy karne	50–51
Rozdział 6. Przepisy przejściowe i końcowe	52–56

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres regulacji]

Ustawa określa zasady wydawania i cofania pozwoleń na broń, nabywania, rejestracji, przechowywania, zbywania i deponowania broni i amunicji, przewozu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przywozu z zagranicy i wywozu za granicę broni i amunicji, jak również zasady posiadania broni i amunicji przez cudzoziemców oraz zasady funkcjonowania strzelnic.

¹ Treść odnośnika publikujemy na końcu ustawy.

² Tekst jednolity ogłoszono dnia 14.02.2019 r.

Spis treści

	Nb
1. Zakres regulacji	1
2. Przedmiot ustawy	2
3. Pojęcie „broń” oraz „amunicja”	3
4. Amunicja	4
5. Wyłączenie stosowania przepisów	5
6. Wyłączenie stosowania przepisów	6
7. Regulacje w innych ustawach	7
8. Wdrożenie dyrektywy	8
9. Konwencja Wykonawcza do Układu z Schengen	9
10. Przepisy Konwencji Wykonawczej Schengen	10
11. Wykaz broni palnej	11
12. Pozwolenie na nabywanie oraz posiadanie broni palnej ..	12
13. Odesłanie do Europejskiej konwencji o kontroli nabywania i posiadania broni palnej przez osoby fizyczne	13
14. Europejska konwencja o kontroli nabywania i posiadania broni palnej przez osoby fizyczne	14
15. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2403 ...	15

1 1. Zakres regulacji. Przepis art. 1 określa zakres przedmiotowy ustawy z 21.5.1999 r. o broni i amunicji (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 284 ze zm.) zwanej dalej BrońAmU. Zakres ten obejmuje następujące zagadnienia:

- 1) wydawania i cofania pozwoleń na broń (art. 9–13),
- 2) nabywania broni i amunicji (art. 14),
- 3) rejestracji broni,
- 4) przechowywania broni i amunicji (art. 32),
- 5) zbywania broni i amunicji (art. 21–22 ust. 1 i 2),
- 6) deponowania broni i amunicji (art. 19 ust. 2 i 3, art. 22 ust. 3 i 4),
- 7) przewozu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej broni i amunicji (art. 34–35, 44a),
- 8) przywozu z zagranicy broni i amunicji (art. 36–37),
- 9) wywozu za granicę broni i amunicji (art. 38),
- 10) posiadania broni i amunicji przez cudzoziemców (art. 39–44),
- 11) funkcjonowania strzelnic (art. 45–49).

W ustawie znajdują się dwa przepisy określające jedno przestępstwo (art. 50) i 22 wykroczenia (art. 51) związane z nieprzestrzeganiem przepisów ustawy.

2 2. Przedmiot ustawy. Należy przyjąć, że przedmiotem ustawy jest broń i amunicja, jako rzeczy ruchome zdefiniowane w dalszych

przepisach ogólnych, a podmiotami ustawy są osoby, którym przepisy prawa dają możliwość nabywania, przechowywania, przewozu, zbywania i deponowania broni i amunicji.

3. Pojęcie „broń” oraz „amunicja”. Podstawowe znaczenie dla przepisów ustawy oraz rozporządzeń wykonawczych mają pojęcia „broń” oraz „amunicja”. Definicja broni znajduje się w art. 4 ust. 1 BrońAmU. Ustawodawca wylicza rodzaje przedmiotów, które zostały zaliczone do tej kategorii i obejmuje:

- 1) broń palną, w tym broń bojową, myśliwską, sportową, gazową, alarmową i sygnałową,
- 2) broń pneumatyczną,
- 3) miotacze gazu obezwładniającego,
- 4) narzędzia i urządzenia, których używanie może zagrażać życiu lub zdrowiu,
 - a) broń białą w postaci:
 - ostrzy ukrytych w przedmiotach niemających wyglądu broni,
 - kastetów i nunczaków,
 - pałek posiadających zakończenie z ciężkiego i twardego materiału lub zawierających wkładki z takiego materiału,
 - pałek wykonanych z drewna lub innego ciężkiego i twardego materiału, imitujących kij bejsbolowy,
 - b) broń cięciwową w postaci kusz,
 - c) przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej.

Natomiast w przepisie art. 7 BrońAmU określono pojęcie „broń palna”, „broń palna sygnałowa”, „broń palna alarmowa”, a w art. 8 – „broń pneumatyczna”.

4. Amunicja. Według art. 4 ust. 2 i 3 BrońAmU pojęcie „amunicja” odnosi się do amunicji do broni palnej, czyli naboje scalone i naboje ślepe przeznaczone do strzelania z broni palnej.

5. Wyłączenie stosowania przepisów. Przepisy BrońAmU nie mają zastosowania do broni i amunicji stanowiących uzbrojenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, funkcjonariuszy oddelegowanych do Biura Nadzoru Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej,

Służby Celno-Skarbowej, Służby Więziennej oraz innych państwowych formacji uzbrojonych, w odniesieniu do których dostęp do broni i amunicji regulują odrębne przepisy.

6 6. Wyłączenie stosowania przepisów. Przepisy BrońAmU nie dotyczą także:

- 1) broni i amunicji stanowiących uzbrojenie żołnierzy armii państw obcych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z przedsięwzięciami wojskowymi realizowanymi wspólnie z Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej, a także na podstawie umów i porozumień międzynarodowych,
- 2) broni i amunicji stanowiących uzbrojenie funkcjonariuszy straży granicznej państw Unii Europejskiej przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach zespołów szybkiej interwencji na granicy na zasadach określonych w Rozporządzeniu (WE) Nr 863/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11.7.2007 r. ustanawiającym mechanizm tworzenia zespołów szybkiej interwencji na granicy oraz zmieniającym Rozporządzenie Rady (WE) Nr 2007/2004 w odniesieniu do tego mechanizmu i określającym uprawnienia i zadania zaproszonych funkcjonariuszy (Dz.Urz. UE L 199 z 31.7.2007 r., s. 30),
- 3) obrotu z zagranicą bronią i amunicją, technologiami i usługami mającymi znaczenie dla obronności, bezpieczeństwa lub ważnych interesów państwa oraz wytwarzania, przewozu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przywozu z zagranicy i wywozu za granicę broni i amunicji w celach przemysłowych lub handlowych, a także obrotu nimi na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) przemieszczania amunicji przez przedsiębiorców oraz przedsiębiorców zagranicznych, w rozumieniu ustawy z 21.6.2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 204).

W wymienionych przypadkach mają zastosowanie przepisy innych ustaw.

7 7. Regulacje w innych ustawach. Należy zauważyć, że poza ustawą przepisy dotyczące broni znajdują się m.in. w ustawie z 22.8.1997 r. o ochronie osób i mienia (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2142 ze zm.), ustawie z 13.6.2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym

lub policyjnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1214), ustawie z 21.6.2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 204).

8. Wdrożenie dyrektywy. Ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 91/477/EWG z 18.6.1991 r. w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (Dz.Urz. UE L 256 z 13.9.1991 r., s. 51). Zgodnie z art. 3 dyrektywy „państwa członkowskie mogą w swym ustawodawstwie uchwalić przepisy surowsze niż określone w tejże dyrektywie”. Dyrektywa ustanawia więc poziom minimalny, który każde państwo członkowskie musi zapewnić.

W dniu 17.5.2017 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły dyrektywę 2017/853 zmieniającą dyrektywę Rady 91/477/EWG w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (Dz.Urz. UE L 137, z 24.5.2017 r., s. 22). Przepisy zastrzegające warunki nabywania i posiadania niektórych rodzajów broni odnoszą się do strzelców sportowych i myśliwych. Dyrektywa wprowadzając 3 kategorie broni palnej (A, B, C), przewiduje możliwość nabywania broni należącej do kategorii A po otrzymaniu pozwolenia jedynie w wyjątkowych przypadkach, podczas gdy broń należąca do kategorii B można nabywać po otrzymaniu pozwolenia przy spełnieniu określonych warunków. W przypadku broni należącej do kategorii C wystarczy deklaracja co do jej posiadania, nie jest natomiast wymagane wcześniejsze uzyskanie pozwolenia na broń.

Kategoria A – broń palna niedozwolona:

1. wojskowe pociski wybuchowe i granatniki,
2. automatyczna broń palna,
3. broń palna ukryta pod postacią innego przedmiotu,
4. amunicja z pociskami penetrującymi, wybuchowymi lub zapalającymi oraz pociski dla takiej amunicji,
5. amunicja do pistoletów i rewolwerów z pociskami rozprężnymi oraz pociski dla takiej amunicji, oprócz broni dla myślistwa i strzelectwa sportowego dla osób uprawnionych do korzystania z niej,
6. samoczynna broń palna, która została przerobiona na samopowtarzalną broń palną, bez uszczerbku dla art. 7 ust. 4a dyrektywy,
7. każdy z poniższych rodzajów samopowtarzalnej broni palnej centralnego zapłonu:
 - a) krótka broń palna, pozwalająca na wystrzeliwanie ponad 21 nabojów bez przeładowania, jeżeli:

- i) mechanizm ładujący o pojemności przekraczającej 20 nabo-
jów stanowi część tej broni palnej
lub
 - ii) odłączalny mechanizm ładujący o pojemności przekraczającej
20 nabo-
jów jest do niej wprowadzony,
- b) długa broń palna, pozwalająca na wystrzeliwanie ponad 11 nabo-
jów bez przeładowania, jeżeli:
- i) mechanizm ładujący o pojemności przekraczającej 10 nabo-
jów stanowi część tej broni palnej
lub
 - ii) odłączalny mechanizm ładujący o pojemności przekraczającej
10 nabo-
jów jest do niej wprowadzony,

8. samopowtarzalna długa broń palna (tj. broń palna, która jest pierwotnie przeznaczona do strzelania z ramienia), którą można zmniejszyć do długości mniejszej niż 60 cm bez utraty funkcjonalności dzięki zastosowaniu kolby składanej lub teleskopowej lub kolby, którą można usunąć bez użycia narzędzi,

9. każda broń palna w niniejszej kategorii, która została przerobiona na broń do strzelania ślepymi nabo-
jami, wystrzeliwania substancji drażniących, innych substancji aktywnych lub nabo-
jów pirotechnicz-
nych, lub na broń salutacyjną lub akustyczną.

Kategoria B – broń palna, w przypadku której wymagane jest pozwolenie:

1. krótka broń palna powtarzalna,
2. krótka broń palna jednostrzałowa centralnego zapłonu,
3. krótka broń palna jednostrzałowa bocznego zapłonu, której całkowita długość nie przekracza 28 cm,
4. samopowtarzalna długa broń palna, mechanizm ładujący i ko-
mora mogą łącznie pomieścić więcej niż 3 nabo-
je w przypadku broni palnej bocznego zapłonu, a ponad 3, lecz mniej niż 12 nabo-
jów w przypadku broni palnej centralnego zapłonu,
5. samopowtarzalna krótka broń palna inna niż broń palna wymie-
niona w kategorii A pkt 7 lit. a),
6. samopowtarzalna długa broń palna wymieniona w kategorii A
pkt 7 lit. b), której mechanizm ładujący i komora nie mogą razem
pomieścić więcej niż 3 nabo-
je, w przypadku gdy mechanizm ładujący
jest odłączalny lub w przypadku gdy nie jest pewne, czy broni tej
nie można przerobić, za pomocą zwykłych narzędzi na broń, której
mechanizm ładujący i komora mogą pomieścić łącznie więcej niż
3 nabo-
je,

7. powtarzalna i samopowtarzalna długa broń palna z lufą o gładkim przewodzie, której długość nie przekracza 60 cm,

8. każda broń palna w niniejszej kategorii, która została przerobiona na broń do strzelania ślepyimi nabojami, wystrzeliwania substancji drażniących, innych substancji aktywnych lub nabojów pirotechnicznych, lub na broń salutacyjną lub akustyczną,

9. samopowtarzalna broń palna do użytku cywilnego, która jest podobna do broni z mechanizmami automatycznymi, inna niż wymieniona w kategorii A pkt 6, 7, lub 8.

Kategoria C – broń palna, w przypadku której wymagane jest oświadczenie:

1. powtarzalna długa broń palna inna niż wymieniona w kategorii B pkt 7,

2. długa broń palna jednostrzałowa z lufą bruzdowaną,

3. samopowtarzalna długa broń palna inna niż wymieniona w kategorii A lub B,

4. jednostrzałowa krótka broń palna bocznego zapłonu, której całkowita długość przekracza 28 cm,

5. każda broń palna w niniejszej kategorii, która została przerobiona na broń do strzelania ślepyimi nabojami, wystrzeliwania substancji drażniących, innych substancji aktywnych lub nabojów pirotechnicznych, lub na broń salutacyjną lub akustyczną,

6. broń palna sklasyfikowana w kategorii A lub B, lub w niniejszej kategorii, która została pozbawiona cech użytkowych zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2015/2403,

7. jednostrzałowa długa broń palna z lufą o gładkim przewodzie, wprowadzana do obrotu, począwszy od dnia 14.9.2018 r.

Podstawową zmianą regulacyjną, którą wprowadza nowelizacja dyrektywy, jest klasyfikacja broni półautomatycznej jako należącej do kategorii A albo B na podstawie tego, jaką pojemność ma magazynek podpięty do danego egzemplarza broni. Kryterium liczby strzałów, które można oddać z danego egzemplarza broni bez przeładowania, sprowadza się właśnie do tego. Innymi słowy: sztucer zbudowany na platformie AR-15, zasilony magazynkiem 30-nabojowym będzie w myśl dyrektywy stanowił broń należącą do kategorii A. Pozwolenie na nią można otrzymać w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Ten sam sztucer z podpiętym magazynkiem dwunabojowym będzie bronią z kategorii B. Dyrektywa w art. 5 ust. 3 penalizuje sam fakt posiadania magazynka o pojemności większej niż 20 nabojów w przy-

padku broni krótkiej oraz 10 nabojów w przypadku broni długiej. Ujawnienie posiadania nielegalnych magazynków skutkuje cofnięciem pozwolenia na broń kategorii B, chyba że posiadacz pozwolenia uzyskał je na mocy art. 6 dyrektywy (aktywny strzelec sportowy) bądź zostało ono potwierdzone, odnowione lub przedłużone na podstawie art. 7 ust. 4a dyrektywy (dot. posiadaczy samopowtarzalnej broni palnej zaklasyfikowanej dotychczas do kategorii B, zakupionej przed wejściem w życie nowelizacji dyrektywy).

Dyrektywa jest instrumentem prawnym minimalnej harmonizacji. Państwa członkowskie mogą przyjmować środki prawne bardziej rygorystyczne niż te przewidziane dyrektywą. Dyrektywa ustanawia jedynie minimalne ramy regulacyjne dla nabywania posiadania broni na terenie UE (*B. Bacia*, Prawo dostępu do broni palnej, Warszawa 2018, s. 203 i n.).

Istotne jest nałożenie przez art. 7 ust. 4 dyrektywy obowiązku przeglądu co 5 lat okoliczności, na podstawie których wydano pozwolenie na broń należącą do kategorii B. W odniesieniu do broni należącej do kategorii A taki sam wymóg został wprowadzony na mocy art. 6 ust. 7 dyrektywy. Pozwolenie może zostać przedłużone, jeżeli okoliczności te w czasie przeglądu są nadal spełnione. Oznacza to koniec bezterminowych pozwoleń dla myśliwych, na których nie nałożono dotychczas obowiązku okresowych badań. Należy zakładać, że taki przegląd będzie obejmował analizę wszystkich przesłanek wydania pozwolenia na broń. W przypadku broni zaklasyfikowanej w nowelizacji dyrektywy do kategorii A (broń długa lub krótka z magazynkami przekraczającymi limit nałożony dyrektywą), która wcześniej należała do kategorii B i została nabyta przed wejściem w życie dyrektywy, państwa członkowskie mogą potwierdzić, odnowić albo przedłużyć pozwolenie na taką broń. Brak regulacji w dyrektywie dotyczących przeglądów (zakres badań, sposób działania właściwego organu, kto będzie ponosił koszty takiego przeglądu, nie została udzielona w treści dyrektywy).

Z legalnie posiadaną bronią w myśl dyrektywy posiadacz broni będzie mógł podróżować do innego państwa członkowskiego, o ile będzie on dysponował europejską kartą broni palnej oraz będzie w stanie wskazać istotny powód swojej podróży z bronią (np. polowanie).

Zgodnie z art. 5 ust. 2 znowelizowanej dyrektywy państwa będą musiały wprowadzić system monitorowania (ciągłego lub nieciągłego) stanu zdrowia posiadaczy broni. W przypadku ciągłego monitorowa-

nia oznacza to, że duży zasób informacji o stanie zdrowia posiadacza broni będzie w bazie danych, do której wgląd będzie miał organ odpowiedzialny za wydawanie pozwoleń na broń. Jeżeli określona jednostka chorobowa została uznana za przesłankę uzasadniającą cofnięcie pozwolenia na broń, to należy domniemywać, że organ będzie pozwolenie cofał niezwłocznie po zamieszczeniu takiej informacji we właściwej bazie danych przez lekarza (*B. Bacia*, Prawo dostępu, s. 208).

Dyrektywa nie posługuje się pojęciem praw nabytych. W dokumencie prezydencji holenderskiej z 18.11.2015 r. [COM(2015) 750 final] stwierdza się wprost, że kwestia zawarcia w dyrektywie klauzuli ochrony praw nabytych posiadaczy broni (*grandfather clause*) była przedmiotem kontrowersji wśród państw członkowskich. Ostateczny kształt art. 7 ust. 4 dyrektywy stanowi pewną wersję tej klauzuli, jednakże wprowadza ona jedynie warunkową możliwość dalszego posiadania pewnych rodzajów broni, co do których nastąpiła reklasyfikacja na gruncie dyrektywy (zmiana z kategorii B, C na kategorię A). W żadnym wypadku ochronie nie podlega jednak dotychczasowy stan prawny polegający na tym, że posiadacz broni nie musi co 5 lat z mocy prawa przechodzić badań lekarskich oraz przeglądu pozostałych przesłanek wydania pozwolenia na broń.

Dyrektywa nie zmienia treści indywidualnych decyzji w sprawie pozwoleń na broń, czyli decyzji, na mocy których strona postępowania nabyła określone prawo (prawo do nabywania i posiadania broni). Dyrektywa zmienia natomiast otoczenie regulacyjne decyzji, tj. uczyni utrzymanie pozwolenia bardziej kosztownym i uciążliwym dla posiadaczy broni z uwagi na nowe, okresowe obowiązki dotyczące weryfikacji spełniania ustawowych przesłanek posiadania broni. W obecnym stanie prawnym warunek spełniania przesłanek ustawowych posiadania broni określonych w BrońAmU przez czas posiadania pozwolenia na broń również obowiązuje, jednak w odniesieniu do posiadaczy broni spełnianie owych przesłanek po wydaniu pozwolenia sprawdzane jest *ad hoc*.

Po wejściu dyrektywy w życie możliwe są dwa sposoby jej implementacji do krajowego porządku prawnego (*B. Bacia*, Prawo dostępu, s. 209). Pierwszy, bardziej przyjazny strzelcom, zakładałby objęcie nowymi obowiązkami wyłącznie osób, które otrzymały pozwolenie na broń po wejściu nowelizacji dyrektywy w życie i jej transpozycji do krajowego porządku prawnego. Drugi rozciągałby nowe wymagania

na wszystkich posiadaczy broni. Zważywszy na to, że państwa członkowskie UE powinny transponować przepisy dyrektywy do swojego porządku prawnego do 14.9.2018 r., wiele osób podnosi wątpliwość, czy po tym terminie wobec braku polskiej ustawy wdrażającej przepisy dyrektywy nie będą one mogły być stosowane przez Policję bezpośrednio (np. w zakresie pojemności magazynków). Warunkiem bezpośredniego stosowania przepisów danej dyrektywy jest m.in. brak transpozycji jej przepisów do krajowego porządku prawnego we wskazanym w dyrektywie terminie. Ten warunek w przypadku Polski można uznać za spełniony. Drugim warunkiem jest charakter przepisów dyrektywy, które muszą się nadawać do bezpośredniego stosowania. Zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Becker vs. Finanzamt Münster-Innenstadt* (C-8/81) przepisy dyrektywy muszą być bezwarunkowe i wystarczająco precyzyjne, by w sytuacji braku w wyznaczonych terminach przepisów wykonawczych można się było na nie powołać wobec wszystkich przepisów prawa krajowego niezgodnych z dyrektywą. Takie uprawnienie przysługuje jednostce w stosunku do organów państwa. Organy państwa nie mogą stosować wobec jednostki przepisów dyrektywy, których z własnej winy nie transponowały w terminie do prawa krajowego. Taki wniosek wynika z wyroku TS w sprawie *Marshall vs. Southampton & South-West Hampshire Area Health Authority* (C-152/84). W okresie, w którym wazą się losy ustawy wdrażającej przepisy dyrektywy do polskiego porządku prawnego, rolą organizacji reprezentującej środowiska strzeleckie będzie zadbanie zarówno o to, by sposób wdrożenia przepisów dyrektywy do BrońAmU nie był dla polskich posiadaczy broni nadmiernie obciążający, jak i o to, by polski ustawodawca powstrzymał się od części praktyki dodawania do ustawy transponującej przepisy dyrektywy do polskiego porządku prawnego norm prawnych wykraczających poza zakres normatywny oraz zawarty w dyrektywie mandat ustanawiania przepisów szczegółowych (*goldplating*).

Zgodnie z art. 7 ust. 4a dyrektywy pozwolenie na broń, która zgodnie ze znowelizowanymi przepisami została zaklasyfikowana do kategorii A, a przed nowelizacją należała do kategorii B, może być potwierdzone, przedłużone bądź odnowione przy uwzględnieniu innych warunków określonych w dyrektywie.

Wiele miejsca w nowelizacji dyrektywy poświęcono broni przerebionej na broń ślepa, broni salutacyjnej lub akustycznej oraz znakowaniu istotnych części broni. Komisja ma przyjąć akt wykonawczy

ustanawiający standard znakowania. Znakowana będzie każda istotna część broni, przy czym w przypadku broni historycznej będzie się to dokonywało w zgodzie z przepisami krajowymi. Zupełnym novum jest objęcie zakresem dyrektywy kolekcjonerów broni oraz muzeów, do których obecnie na podstawie art. 2 ust. 2 dyrektywa nie ma zastosowania. Kolekcjonerzy będą mogli uzyskać pozwolenie na posiadanie broni kategorii A (np. broń automatyczna) pod warunkiem spełniania rygorystycznych wymogów odnośnie do jej przechowywania; co do zasady pozwolenie na taką broń może być wydawane w wyjątkowych i dobrze uzasadnionych przypadkach.

Jeśli zaś chodzi o strzelców sportowych, to możliwość posiadania broni kategorii A będzie wymagać przedstawiania corocznych zaświadczeń z klubu sportowego o regularnym uczestnictwie w zawodach strzeleckich, które odbywają się z użyciem broni kategorii A. Kupno magazynka do broni krótkiej o pojemności większej niż 20 nabojów lub magazynka do broni dłuższej o pojemności powyżej 10 nabojów będzie możliwe, jeżeli kupujący będzie dysponował pozwoleniem na broń kategorii A (wydanym na nowych warunkach lub przedłużonym bądź potwierdzonym przez organ państwa członkowskiego, jeżeli taką broń legalnie posiadano przed wejściem w życie nowelizacji dyrektywy). Dyrektywa obliuguje państwa członkowskie do wprowadzenia przepisów regulujących zasady przechowywania broni przy uwzględnieniu rodzaju i liczby przechowywanej broni.

Nowelizacja dyrektywy weszła w życie w 20. dniu po dacie jej publikacji w Dzienniku Urzędowym UE, czyli 13.6.2017 r. Ta data nie jest jednak dla posiadaczy broni najważniejsza. Nowe przepisy zaczną funkcjonować rzeczywiście dopiero w czasie ich transpozycji przez państwa członkowskie do krajowych porządków prawnych. Państwa zobligowane są do dokonania transpozycji znowelizowanej dyrektywy w terminie do 14.9.2018 r. (14.12.2019 r. w odniesieniu do przepisów dotyczących systemu śledzenia broni oraz regulacji dotyczących podmiotów dokonujących obrotu bronią i amunicją).

Ważny dla sytuacji posiadaczy broni będzie sposób transpozycji dyrektywy do polskiego porządku prawnego, tj. kształt przepisów zmieniających BrońAmU w sposób korespondujący z wymogami dyrektywy.

Zmiany przepisów regulujących dostęp do broni powinny być projektowane przy aktywnym udziale posiadaczy broni. Transponujące znowelizowaną dyrektywę przepisy BrońAmU powinny wiernie

oddawać intencje europejskiego normodawcy, nie wykraczając niepotrzebnie poza zawartą w dyrektywie legitymację dla państw członkowskich do ustanawiania przepisów krajowych *explicite* wskazanych w dyrektywie, a nie jakichkolwiek przepisów mających z dyrektywą luźny związek (*B. Bacia*, Prawo dostępu, s. 213).

Pierwsza próba implementacji spotkała się ze zdecydowanym sprzeciwem środowisk strzeleckich, i MSWiA polecił zaprzestanie prac legislacyjnych, które dalej są prowadzone.

W dniu 9.8.2017 r. Republika Czeska wniosła do Trybunału Sprawiedliwości UE skargę o stwierdzenie nieważności dyrektywy 2017/853, wskazując, iż została ona przyjęta z naruszeniem europejskich procedur legislacyjnych oraz stwarza istotne zagrożenie możliwości obronnych państwa, jego bogactwa kulturowego, łamie prawa nabyte oraz wymusza redukcję zatrudnienia (sprawa C-482/17). Polska i Węgry przystąpiły do skargi Republiki Czeskiej w charakterze interwenienta. W dniu 3.12.2019 r. TSUE potwierdził w wyroku ważność unijnej dyrektywy 2017/853 ograniczającej dostęp do broni palnej. Oddalenie skargi przez TS oznacza, że stanowisko Polski nie było poprawne. Poza tym omawiane orzeczenie jest źródłem cennych wskazówek na przyszłość jakie mogą być przesłanki unieważnienia aktu pochodnego prawa UE, a jakie przesłanki nie są relewantne. Wykładnia Dyrektywy dokonana w wyroku może również pośrednio wpływać na wykładnię implementujących ją przepisów krajowych w ramach skutku pośredniego prawa UE (*R. Maruszkina*, Ograniczenie dostępu do broni palnej jednak ważne. Omówienie wyroku TS z 3 grudnia 2019 r., C-482/17 Czechy przeciwko Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, *Lex/el.* 2019).

9 9. Konwencja Wykonawcza do Układu z Schengen. Ważnym aktem unijnym regulującym sprawy broni i amunicji jest Konwencja Wykonawcza do Układu z Schengen z 14.6.1985 r. między Rządami Państw Unii gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (*Dz.Urz. UE L 239 z 22.9.2000 r.*, s. 19), a w niej rozdział 7 – Broń palna i amunicja (art. 77–91) tytułu III – Policja i bezpieczeństwo.

10 10. Przepisy Konwencji Wykonawczej Schengen zobowiązują strony tej umowy do zapewnienia określonego minimum w zakresie dostępu do broni i jej obrotu. Przesądza o tym art. 90 KWS,

w którym postanowiono, że umawiające się strony mogą przyjąć bardziej rygorystyczne przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące nabywania i posiadania broni i amunicji. Umawiające się strony zobowiązują się do dostosowania ich krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do nabywania, posiadania, obrotu oraz przekazywania broni palnej i amunicji do postanowień niniejszego rozdziału (art. 77 ust. KWS). Niniejszy rozdział obejmuje nabywanie, posiadanie, obrót oraz przekazywanie broni palnej i amunicji przez osoby fizyczne i prawne; nie obejmuje on dostaw broni palnej i amunicji władzom centralnym i terytorialnym, siłom zbrojnym lub Policji, nabywania lub posiadania przez nie broni palnej i amunicji ani wytwarzania broni palnej i amunicji przez przedsiębiorstwa państwowe (art. 77 ust. 2 KWS). Do celów niniejszego rozdziału, broń palna jest klasyfikowana następująco: 1) zakazana broń palna; 2) broń palna, w przypadku której wymagane jest pozwolenie; 3) broń palna, w przypadku której wymagane jest oświadczenie (art. 78 ust. 1 KWS). Mechanizm zamka, magazynek oraz lufa broni palnej podlegają *mutatis mutandis* przepisom dotyczącym broni, której częścią są lub mają być (art. 78 ust. 2 KWS).

Zgodnie z przepisami tej Konwencji „broń krótka” oznacza broń palną z lufą nie dłuższą niż 30 cm lub której całkowita długość nie przekracza 60 cm; „broń długa” oznacza wszelką inną broń palną (art. 78 ust. 3 KWS). Wykaz zakazanej broni palnej i amunicji obejmuje: 1) broń palną używaną zazwyczaj w celach wojskowych; 2) automatyczną broń palną, nawet jeśli nie jest używana w celach wojskowych; 3) broń palną imitującą innego rodzaju przedmioty; 4) amunicję z pociskami penetrującymi, wybuchającymi lub zapalającymi, wybuchającymi lub zapalającymi oraz pociski dla takiej amunicji; 5) amunicję do pistoletów i rewolwerów, wraz z pociskami typu dum-dum lub z zagłębieniem wierzchołkowym oraz pociski do takiej amunicji (art. 79 ust. 1 KWS). W szczególnych przypadkach właściwe władze mogą udzielać pozwoleń na broń palną i amunicję, jeśli nie jest to niezgodne z porządkiem publicznym lub bezpieczeństwem publicznym (art. 78 ust. 2 KWS).

11. Wykaz broni palnej, której nabywanie i posiadanie wymaga pozwolenia, obejmuje co najmniej następującą broń palną i amunicję, jeżeli nie są one zabronione:

- 1) broń krótka półautomatyczną lub powtarzalną;
- 2) jednostrzałową broń krótką centralnego zapłonu;

- 3) jednostrzałową broń krótką bocznego zapłonu, o całkowitej długości nieprzekraczającej 28 cm;
- 4) półautomatyczną broń długą, której magazynek i komora mogą zawierać więcej niż trzy naboje;
- 5) powtarzalną długą broń półautomatyczną o lufie gładkiej, nie dłuższej niż 60 cm;
- 6) broń półautomatyczną do użytku cywilnego, która przypomina broń używaną do celów wojskowych z mechanizmami automatycznymi (art. 80 ust. 1 KWS).

Wykaz broni palnej, w przypadku której wymagane jest pozwolenie, nie obejmuje:

- 1) broni sygnałowej lub alarmowej lub do wystrzeliwania pocisków niepenetrujących, pod warunkiem że środki techniczne gwarantują, że taka broń nie może być przerobiona z wykorzystaniem konwencjonalnych narzędzi na broń do wystrzeliwania amunicji z pociskami oraz pod warunkiem że wystrzeliwanie substancji podrażniających nie powoduje trwałych uszkodzeń ciała;
- 2) półautomatycznej broni długiej, której magazynek i komora nie mogą pomieścić więcej niż trzy naboje bez konieczności ponownego załadowania, pod warunkiem że urządzenie do ładowania jest na stałe zamocowane lub że jest pewne, że broń ta nie może być przerobiona z wykorzystaniem konwencjonalnych narzędzi na broń palną, której magazynek i komora mogą razem wykonać więcej niż trzy obroty (art. 80 ust. 1 KWS).

Wykaz broni palnej, w przypadku której wymagane jest oświadczenie, obejmuje, jeżeli taka broń palna nie jest zabroniona lub nie jest wymagane posiadanie pozwolenia na:

- 1) powtarzalną broń długą;
- 2) długą broń z lufą lub lufami jednostrzałowymi;
- 3) jednostrzałową broń krótką bocznego zapłonu, której długość przekracza 28 cm;
- 4) broń wymieniona w art. 80 ust. 2 lit. b (art. 81 KWS).

Wykaz broni wymienionej w art. 79–81 KWS nie obejmuje:

- 1) broni palnej, której model lub rok produkcji, nie licząc wyjątkowych przypadków, pochodzi sprzed 1.1.1870 r., pod warunkiem że nie można z niej wystrzeliwać amunicji przeznaczonej do zakazanej broni palnej lub broni palnej, w przypadku której wymagane jest pozwolenie;

- 2) reprodukcji broni palnej wymienionej w pkt 1, pod warunkiem że nie może być ona wykorzystywana do wystrzeliwania pocisków metalowych;
- 3) broni palnej, która ze względu na procedury techniczne gwarantowane pieczęcią urzędowego organu lub uznaną przez taki organ została uznana za niezdolną do wystrzeliwania jakiegokolwiek amunicji (art. 82 KWS).

12. Pozwolenie na nabywanie oraz posiadanie broni palnej 12
wymienionej w art. 80 KWS może zostać wydane tylko:

- 1) jeśli dana osoba ukończyła 18 lat, z wyjątkiem odstępstw do celów polowań lub uprawiania sportu;
- 2) jeśli dana osoba nie jest niezdolna, ze względu na choroby umysłowe lub inną niepełnosprawność intelektualną lub fizyczną, do nabywania lub posiadania broni palnej;
- 3) jeśli dana osoba nie została skazana za przestępstwo lub nie ma innych wskazań, że osoba ta może stanowić zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego;
- 4) jeśli przyczyny podane przez daną osobę dla nabycia lub posiadania broni palnej mogą być uznane za zasadne (art. 83 KWS).

Oświadczenia dotyczące broni palnej wymienionej w art. 81 KWS są wpisywane do rejestru prowadzonego przez osoby określone w art. 85 (art. 84 ust. 1 KWS). Jeśli broń palna jest przekazywana przez osobę nieokreśloną w art. 85 KWS, oświadczenie o przekazaniu powinno być sporządzone zgodnie z procedurami, które określi każda z umawiających się stron (art. 84 ust. 2 KWS). Oświadczenia określone w tym artykule powinny zawierać dane niezbędne do zidentyfikowania danej osoby oraz broni (art. 84 ust. 3 KWS).

Umawiające się strony zobowiązują się do nałożenia obowiązku posiadania pozwolenia na producentów oraz pośredników, w przypadku którego wymagane jest pozwolenie, oraz do nałożenia wymogu oświadczenia na producentów oraz pośredników, w przypadku którego wymagane jest oświadczenie. Pozwolenie na broń palną obejmuje również broń palną, w przypadku której wymagane jest oświadczenie. Umawiając się strony przeprowadzają kontrolę producentów i pośredników, zapewniając tym samym efektywną kontrolę (art. 85 ust. 1 KWS), ponadto zobowiązują się przyjąć środki dla zapewnienia, aby wszystkie sztuki broni palnej były na stałe oznakowane numerem seryjnym umożliwiającym identyfikację oraz aby znajdował się na nich znak fabryczny (art. 85 ust. 2 KWS).

Umawiające się strony zobowiążą producentów oraz pośredników do prowadzenia rejestru wszystkich sztuk broni palnej, w przypadku których wymagane jest pozwolenie lub oświadczenie; rejestr powinien umożliwiać szybką identyfikację rodzaju i pochodzenia broni palnej oraz osób ją nabywających (art. 85 ust. 3 KWS). W odniesieniu do broni, w przypadku której wymagane jest pozwolenie na podstawie art. 79 i 80 KWS, umawiające się strony zobowiązują się przyjąć środki w celu zapewnienia, aby numer seryjny oraz znak fabryczny na broni palnej zostały wprowadzone do pozwolenia wydanego jej posiadaczowi (art. 85 ust. 4 KWS).

Umawiające się strony zobowiązują się przyjąć środki zabraniające legalnym posiadaczom broni palnej, w przypadku której wymagane jest pozwolenie lub oświadczenie, przekazywania takiej broni osobom, które nie mają pozwolenia na nabywanie broni lub dokumentu potwierdzającego złożenie oświadczenia (art. 86 ust. 1 KWS). Ponadto mogą zezwolić na czasowe przekazanie takiej broni palnej zgodnie z ustalonymi przez siebie procedurami (art. 86 ust. 2 KWS).

Umawiające się strony włączą do swojego prawa krajowego postanowienia umożliwiające wycofanie pozwolenia w stosunku do osób, które nie spełniają już warunków ustanowionych dla wydawania pozwoleń na mocy art. 83 (art. 87 ust. 1 KWS). Zobowiązują się także do przyjęcia właściwych środków, włączając w to zajęcie broni palnej oraz wycofanie pozwoleń, a także ustanowienie odpowiednich kar za jakiegokolwiek naruszenia przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących broni palnej. Kary te mogą obejmować konfiskatę broni palnej (art. 87 ust. 2 KWS).

Od osoby mającej pozwolenie na nabywanie broni palnej nie wymaga się pozwolenia na nabywanie amunicji do tej broni (art. 88 ust. 1 KWS). Nabywanie amunicji przez osoby niemające pozwolenia na nabywanie broni podlega unormowaniom odnoszącym się do broni, dla której dana amunicja jest przeznaczona. Można wydać pozwolenie dla pojedynczej kategorii lub wszystkich kategorii amunicji (art. 88 ust. 1 KWS).

Wykazy broni palnej, która jest zakazana, broni, w przypadku której wymagane jest pozwolenie lub wymagane jest oświadczenie, mogą być zmieniane i uzupełniane przez Komitet Wykonawczy w celu uwzględnienia rozwoju technicznego i ekonomicznego oraz bezpieczeństwa narodowego (art. 89 KWS).

13 13. Odesłanie do Europejskiej konwencji o kontroli nabywania i posiadania broni palnej przez osoby fizyczne. W ostatnim, art. 91

rozdziału 7 tej konwencji znajduje się odwołanie do innego aktu prawa międzynarodowego w sprawach broni. Umawiające się strony zgadzają się, na mocy Europejskiej konwencji o kontroli nabywania i posiadania broni palnej przez osoby fizyczne z 28.6.1978 r., na ustanowienie w ramach ich przepisów krajowych wymiany informacji na temat nabywania broni palnej przez osoby fizyczne – zarówno przez osoby prywatne, jak i osoby handlujące bronią – zwykle zamieszkałe lub mające siedzibę na terytorium innej umawiającej się strony. Osoba handlująca bronią oznacza jakąkolwiek osobę, której działalność handlowa lub gospodarcza polega, w całości lub częściowo, na detalicznym obrocie bronią (art. 91 ust. 1 KWS). Wymiana informacji dotyczy:

- 1) między dwiema umawiającymi się stronami, które ratyfikowały konwencję określoną w ust. 1: broni palnej wymienionej w dodatku 1 (A) punkt 1 lit. a–h do wymienionej konwencji;
- 2) między dwiema umawiającymi się stronami, z których co najmniej jedna nie ratyfikowała konwencji określonej w ust. 1: broni palnej, w przypadku której wymagane jest pozwolenie lub oświadczenie w każdej z umawiających się stron.

Informacje na temat nabywania broni palnej są przekazywane bezzwłocznie i zawierają następujące dane: 1) datę nabycia broni palnej oraz tożsamość nabywcy, tj.: a) w przypadku osoby fizycznej: nazwisko, imiona, datę i miejsce urodzenia, adres i numer paszportu lub dowodu tożsamości, datę wydania oraz dane dotyczące organu wydającego, niezależnie od tego, czy jest to osoba handlująca bronią, czy nie; b) w przypadku osoby prawnej: nazwę lub nazwę firmy oraz siedzibę oraz nazwisko, imiona, datę i miejsce urodzenia, adres oraz numer paszportu lub dowodu tożsamości osoby upoważnionej do reprezentowania osoby prawnej; 2) model, numer producenta, kaliber oraz inne cechy danej broni, jak również jej numer seryjny (art. 91 ust. 3 KWS).

Każda z umawiających się stron wyznaczy organ krajowy odpowiedzialny za przekazywanie oraz otrzymywanie informacji określonych w ust. 2 i 3 oraz niezwłocznie poinformuje inne umawiające się strony o jakichkolwiek zmianach wyznaczonego organu (art. 91 ust. 4 KWS). Tym organem jest Komendant Główny Policji. Organ wyznaczony przez każdą z umawiających się stron może przekazywać otrzymywane informacje właściwym organom policyjnym oraz organom odpowiedzialnym za nadzór granicy, w celu zapobiegania lub ścigania przestępstw oraz naruszeń norm prawnych (art. 91 ust. 5 KWS).

14 14. **Europejska konwencja o kontroli nabywania i posiadania broni palnej przez osoby fizyczne.** Należy wymienić także europejską konwencję o kontroli nabywania i posiadania broni palnej przez osoby fizyczne, sporządzoną w Strasburgu 28.6.1978 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 189, poz. 1583). Stronami tej konwencji są państwa członkowskie Rady Europy.

15 15. **Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2403.** Warto zwrócić uwagę na rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2403 z 15.12.2015 r. ustanawiające wspólne wytyczne dotyczące norm i technik pozbawiania broni cech użytkowych w celu zagwarantowania, że broń pozbawiona cech użytkowych trwale nie nadaje się do użytku (Dz.Urz. L 333 z 19.12.2015 r., s. 62). W rozporządzeniu tym opisuje się również, w jaki sposób pozbawienie broni palnej cech użytkowych musi zostać zweryfikowane i poświadczane przez organy publiczne państw członkowskich, oraz określa się zasady dotyczące oznakowania broni palnej pozbawionej cech użytkowych.

Powyższe rozporządzenie zostało zmienione w dniu 5.3.2018 r. przez rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/337 (Dz.U. L 65 z 8.3.2018 r., s. 1). Wprowadzono następujące zmiany: 1) art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do broni palnej wszystkich kategorii wymienionych w części II załącznika I do dyrektywy 91/477/EWG”, 2) art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy publiczne do weryfikacji, że pozbawienie broni palnej cech użytkowych zostało wykonane zgodnie ze specyfikacjami technicznymi określonymi w załączniku I («podmiot weryfikujący»)\”, 3) art. 5 otrzymuje brzmienie: Znakowanie broni palnej pozbawione cech użytkowych. Pozbawiona cech użytkowych broń palna musi być opatrzona niepowtarzalnym oznakowaniem zgodnie z wzorem określonym w załączniku II, aby wskazać, że została ona pozbawiona cech użytkowych zgodnie ze specyfikacjami technicznymi określonymi w załączniku I. Oznakowanie jest mocowane przez podmiot weryfikujący na wszystkich istotnych komponentach modyfikowanych na potrzeby pozbawienia broni palnej cech użytkowych i musi spełniać następujące kryteria: a) jest wyraźnie widoczne i nieusuwalne, b) zawiera informacje na temat państwa członkowskiego, w którym dokonano pozbawienia cech użytkowych, i podmiotu weryfikującego, który wydał świadectwo pozbawienia cech użytkowych, c) zachowano oryginalne numery seryjne broni palnej, 4) załącznik I zastępuje się tekstem znajdującym

się w załączniku I do niniejszego rozporządzenia, 5) załącznik II zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku II do niniejszego rozporządzenia, 6) załącznik III zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku III do niniejszego rozporządzenia.

Art. 2. [Zakaz]

Poza przypadkami określonymi w ustawie nabywanie, posiadanie oraz zbywanie broni i amunicji jest zabronione.

Spis treści

	Nb
1. Dozwolone przypadki nabywania broni	1
2. Pojęcie nabywania	2
3. Ujęcie cywilistyczne	3

1. **Dozwolone przypadki nabywania broni.** Zgodnie z art. 2 BrońAmU dozwolonymi w Polsce przypadkami nabywania, posiadania oraz zbywania broni i amunicji są tylko te, które dopuszcza wymieniona ustawa. Natomiast pozostałe są traktowane jako zabronione i mogą stanowić przestępstwo stypizowane w art. 263 § 1–4 KK.

2. **Pojęcie nabywania** należy rozumieć nie tylko jako zakup (kupno), ale także zamianę, darowiznę, zajęcie, zawłaszczenie itp. Posiadaniem będzie zarówno faktyczne władztwo nad rzeczą jako właściciel (posiadacz samoistny), jak i faktyczne władanie nią jako użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny). Natomiast desygnat nazwy „zbycie” obejmuje sprzedaż, a także odstąpienie rzeczy innej osobie, oddanie, pozbycie się (*B. Kurzępa*, Ustawa o broni i amunicji. Komentarz, Warszawa 2010, s. 42).

3. **Ujęcie cywilistyczne.** W ujęciu prawa cywilnego broń i amunicja są rzeczami ruchomymi.

Art. 3. [Wyłączenie]

Przepisy ustawy nie dotyczą:

1)³ **broni i amunicji stanowiących uzbrojenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa We-**

³ Art. 3 pkt 1 zmieniony ustawą z dnia 13.06.2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1214), która wchodzi w życie 1.08.2019 r.

[Przejdź do księgarni →](#)